

Олга Стојановић

Зайиси ĩреко ĩуџа

ШУШНУЛО ЈЕ...

Учинило ми се да је нешто шушнуло. Па ми се потом учинило да ми се то само учинило. А онда ми се учинило да је то што је шушнуло било стварно и да нема говора о обмани. А то што је шушнуло, шушнуло је поуздано само једном, мада оно што шушне једном, мора барем још једном да шушне, да би било поуздано. Но, то што је шушнуло, није шушнуло други пут.

Седела сам изјутра на тераси куће на Језеру и гледала крдо крава, које су пролазиле на двадесетак метара испред мог носа, дугачког три сантиметра. Значи, приказ се догодио на деветнаест метара и деведесет седам сантиметара испред мог носа. Биле су то лепе краве са крупним белим острвима на смеђој кожи. И ходале су невољно, лењо, али послушно, под командама чобанице с качкетом на којем је писало "Hollywood". Онда се чобаница измакла мом видокругу и опет се указао чист пејсаж мирног језера изнад чије површине су се надметале две младе роде. Па је најзад прошао мали псић, који је пратио крдо, а онда

је почео јутарњи радијски дневник. Јавили су да је погинула гувернерка.

Опет ми се учинило – заклела бих се – да је нешто шушнуло. Као да је из суседне собе неко веома тихо и мачкасто федерирајући, кренуо ка купатилу. Помислила сам да је то Он. Свеједно који Он, један од њих двојице, који је, после првог јутарњег млаза, можда одлучио да се више не враћа у кревет. И да ми се придружи на јутарњој кафи, ракији, ратлуку и радио-програму. Но и тај шушање се више није поновио, те сам се осмелила да изустим:

– Куме, јеси ли то ти?

Остала сам без одговора, али је опет нешто разговетно шушнуло, а још разговетније сам чула и како се затварају врата између две суседне собе; моје и њихове.

Значи, чула ме не варају, ипак је шушнуло! Закључих, један од њих двојице је устао, отишао у купатило и вратио се у кревет. Али, ниједан од њих двојице ми се неће придружити на јутрањој кафи, ракији и ратлуку све до пет поподне. Када ће се и крдо крава са чобаницом и окаснелим псићем вра-

тити на реченој удаљености од мог носа и нешто већој од моје сузе из десног ока. Тада ћу опет укључити радијски дневник и они ће поново јавити да је погинула гувернерка.

ЗАТО ШТО ПУТУЈЕМО

Зато што путујемо, покушавамо да се спремимо за пут. Не знамо да ли да путујемо аутобусом, возом, авионом или колима. Не знамо тачно ни куда путујемо, нити где ћемо се сместити. Појма немамо ни зашто путујемо, али знамо да треба да путујемо. Почетак је септембра и сви кажу да је то најбоље време за путовање. И најлепше. Међутим, данас пада киша и врло је хладно, те не отпутовасмо. Сутра ће бити врућина, па нећемо, ваљда, по жези. Стабилно време прогнозирају за другу половину месеца, па се мислимо да сачекамо. Међутим, нећемо да чекамо. Хоћемо да отпутујемо одмах. Али то није могуће, јер морамо да се спремимо за пут и да купимо карте и резервације. Не знамо куда, само знамо да морамо да путујемо. Ми морамо да путујемо, јер ако останемо овде, неће бити добро. Можда неће бити ни тако лоше, али ако отпутујемо тамо, можда ће бити боље. Можда и неће. Треба да се спремимо за пут, а не знамо ни шта да понесемо. Као прво, купили смо цигарете, кафу и пиће, али смо то све попушили и попили за један дан, зато што путујемо тек сутра. Па смо решили да ниште више не купујемо зато што морамо да путујемо. Онда смо се предомислили и купили смо све што нам је потребно, укључујући и зимске капуте, јер не знамо када ћемо се вратити и одакле. Купили смо и купаће костиме и установили да више немамо

пара ни за аутобуске карте. Позајмили смо паре, али су аутобуси престали редовно да саобраћају у свим правцима, па смо се одлучили за воз који је, авај, претрпео одрон камења. Коначно смо одлучили да путујемо авионом, али су нам понудили лет за сат времена, а ми нисмо могли да се спремимо тако брзо. Ко ће за петнаест минута спаковати толико капута и купаћих костима?! Најзад смо одлучили да ипак отпутујемо аутом, али гепек је био исувише мали за наш пртљаг.

На крају ове дирљиве приповести, одлучили смо да кренемо пешке, без пртљага. Па, где стигнемо. То смо решили рационално, јер смо били паметни. Један од нас је ишао у купаћем костиму, а други у капуту. Успут смо се, у једној капији и пресвукли, односно, заменили одећу. Због вежбања. Такав је био договор. Ко се враћа зими, носи капут, ко остаје на острву, задржава костим. То у капији смо урадили експериментално, али ипак нисмо установили ко се враћа, а ко остаје. Када смо стигли до првог одморишта, до ћошка улице, где се налазила наша омиљена кафана, одбили су да нам дају пиће, зато што смо били неприкладно одевени. Достојанствено смо се вратили кући, голи, боси или у капуту до земље. Како који. Окупали смо се и легли рано. Зато што путујемо.

ОПРОШТАЈНО ПИСМО

Дакле, све је било мање-више у реду, изузимајући неколико сад већ небитних, а за живота погубних случајева и ја вам се, драга децо, најискреније извињавам што ћу, на овај начин препречити пут до своје природне смр-

ти, која би вас, верујте ми, погодила једнако (не)утешно, као и ова коју сам сама организовала.

Добра организација је чудо! То се у моје време студирало четири године, на ФДУ, а у ваше се само другачије зове: продукција! Као старинска генерација, склонија сам термину организација, мада ћу вам савремено поласкати и рећи како ћу своју смрт ипак продуцирати. Једини начин да то обавим без спонзора је следећи: суму новца, довољну за трошкове сахране и протокола, оставила сам, кћери моја, на твоје име у банци, а, ако Удружење преузме трошкове на себе, тај новац пребаци на орочену штедњу (пакет “тридесет посто”, Пиреус-банк) и иди на летовање (управо се убијам) кад се све оконча. Ако то не успе, узми од Удружења аванс за моју монографију, а за остатак немој да их тужиш. А ти, сине мој, са мојих банковних картица узми са банкомата све паре (јер: мртав не прди, нити мртва уста говоре, ни моја, ни банкоматова); картице баци, плати једну рату за парно грејање, а остатак уложи у деонице Погребног завода, јер сам од њих чула, преговарајући око своје смрти, да им посао иде јако добро и да ће добити једну уносну донацију из Финске за “убрзане кремације”, што би ти могло омогућити и стално запослење код њих, с обзиром на то да си по занимању логач.

Твоја сестра, као професионални каменорезац, може очас да склепа моју бисту, да личи на сваког и да је одлије у више примерака и прода те одливке Управи гробља, чиме ће извесно, кад-тад, добити повраћај за трошкове кремирања, полагања урне, итд.

Сад, кад смо отприлике завршили финансијску конструкцију, да пређемо на племенитије, али не мање важне детаље.

Моја фотографија за читуљу налази се или у неважећем пасошу из осамдесете или у заглављу моје колумне у неважећем часопису “Драма”. Фотографија на којој изгледам колико-толико реално, налази се у твом албуму са венчања, драга кћери. Исеци себе и свог мужа, али остави оно цвеће у позадини. Ако ми је у устима цигарета, нека је компјутерски елиминишу. Или, нека је оставе, ако “Политика” сме да објави покојника с цигаретом у устима.

Рачуне, који се налазе у левој фијоци мог писаћег стола – НЕ ПЛАЋАЈТЕ! Десну фијоку пажљиво преберите и пронађите моје деонице за фирму “ДИОНИС”, у којој сам власник са једанаест посто, али у роби, што се односи само на производњу сортног вина “ЖАМЕ” (што на српском значи “НИКАД”), а који се предлог односи и на вашу емоцију у вези са мојом преурањеном смрћу. Никад не зажалите! Моја архива је колико-толико срећена, а ви, драга децо, одлучите шта ћете одбацивати, али притом будите веома пажљиви, нежни и разложни. Можда ће вам једног дана ипак затребати Уговор о капиталној добити, која је – извињавам се – остала неплаћена. Тим поводом се јавите Бранки из Општине, мислим да се то може средити на рате на осамнаест година. Моју гардеробу разврстајте “за мршаве” и “за дебеле”, али пазите да не помешате добитнице које ћете сами изабрати. Бижутерију поклањајте за рођендане, украсни папир је на трпезаријском столу. Ђубре је избачено, осим шезде-

сетак празних кутијица таблета за смирење, које, признаћете, нисам могла да одстраним.

Инсистирам на кремацији, уз песму Леонарда Коена *This walce*, што ћете скинути с интернета. У техничком смислу, то би било отприлике све, а, ако сам нешто заборавила, проверите у мом мобилном телефону, у коме има још сто тридесет седам динара кредита.

Вашег оца обавестите о сахрани, јер не чита новине, баш да видим да ли ће да дође. И гледајте тв-дневник дан после догађаја. Баш да видим да ли ће да објаве.

Што се тиче љубави која је вечна, у вези са вама то није спорно, али да би вечно волео, мораш вечно и да живиш, што реално траје дуже од саме љубави. Е, зато сам се одлучила на овај корак, који је, у ствари, искорак. Суицидирати није лако како се чини. Као, упуцаш се, обесиш, отрујеш, скочиш и ћао – верујте ми да је теже убити се него живети. А шта је теже од живота? Само је теже самоубиство. У животу, рецимо, може и комшија да ти помогне, али приликом самоубиства – неће! Прво, неће да се меша, а онда неће да се смара око последица. Јел' видите какве су данашње комшије?! Ни да ти притекну у помоћ! Позајме ти "папагајке" и то је почетак и крај. Али, шта је заправо почетак и крај? ШТА ЈЕ ПОЧЕТАК И КРАЈ? Прво,

родио си се и појма о томе ниси имао, онда си живео и ни о томе појма немаш, и умро си, а да појма ниси имао зашто...

Навратиш ти, наврати твоја сестра, наврате ваши мужеви и жене, ваша деца и кућни љубимци, а, у ствари, наврати ваше старење у својој још увек важећој младости и наврати извесни крај вашег потомства, сада оличен у шареним панталоницама и хаљиницама вољене младунчади. Наврати, заправо, оно што сам одлучила да учиним.

Све те призоре гледа моја мачка. Мудро звере. Она једе, пије воду, пишки, каки и скаче кроз прозор кад има терање. Ако преживи – преживи! Када сте, ви, драга децо, имали терање, нисте скакали кроз прозор, већ сте излазили на врата. Увек сам мислила да се никада нећете вратити. Додуше, враћали сте се чешће него животиње. Зато вас и волим више него мачке и кучиће. Само због враћања.

Када сам ја схватила да не могу да се вратим, зато што не излазим, решила сам да изађем из живота. Но, ако ми подухват не успе, најпре заборавите сва техничка упутства из претходног текста и покушајте да ме СПАСЕТЕ! Проспите ђубре и наручите пицу, на мој рачун.

Само сам се шалила, јер ми је досадно. А досада је смртоносна, како се испоставило.